

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj petitsoronként
12 fillér. Nyilttérben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában.

Előbb: „DÉLVIDEKI NEMZETÖR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

HASZNOS TAPASZTALATAINK A HÁBORU ALATT.

Annyi szomorú és úgy egyezre, mint az államokra nézve káros következményeit soroltuk már fel nyolc hónap óta a háborunak és a háborúval járó bajoknak, hogy ez alkalommal jól esik már rémi hasznáról is megemlékeznünk.

Mert számtalan szenvedést, nyomorúságot, sok fájdalmat, hűt, nélkülözést okoz különösen az olyan világháború, melyben most részünk van; de mint minden rosszban van valami jó is, úgy ez is napfényre hozott sok örömdolgot, üdvös dolgot és mindenek felett hasznos tapasztalatokat nyújtott mindnyájunknak.

Első helyen említjük ezek között a humanizmus szent és nagy erényét, amely ilyen mértékben még soha sem nyilvánult a ma élő nemzedék szeméi előtt.

Tapasztaljuk és megtanultunk már is, hogy nincs közöttünk különbség a háboru egyenlősít mindenkit, embertársainkat szeretni, érdemeik szerint tisztelni tartozunk és jóindulattal kell viseltetnünk mindenki iránt: mert az olyan erény, a melyet a becsületes, önfeláldozó, a hazáért küzdő és verést is ontó polgártársunk, legyen ez szegény vagy gazdag, pór vagy nemes, tudós vagy tudatlan, feltétlenül megkövetelhet minden polgárától a hazának.

Ennek következménye pedig, az hogy az özvegyek és árvák ügyét, akiknek férjük vagy apjuk a háboruban lelte halálát, a szegény anyát, aki kenyérkeresőjét veszítette el, a vakokat, akiket a csatatéren az ellenség golyója fosztott meg szemük világától,

a sántákat a bénákat, akik munkaképtelenné váltak, annyi nemes buzgalommal, anyagi támogatással, segélyezéssel látja el a társadalom jótékony keze, hogy talán nem csalódunk, ha azt reméljük, hogy ezek a szerencsétlenek némileg kárpótolva lesznek óriási veszteségeik után. Es ezt a humanizmus fogja véghez vinni.

De nem kicsinyelhető az a tapasztalásunk sem, amit egy eddig meglehetősen elhanyagolt téren, a takarékoság terén nélkülöztünk. A magyar természetben van, hogy a takarékoság — talán éppen a tejjel és mézzel folyó Kánaán tudatában — nagy általánosságban nem erénye a magyarnak.

Most azonban kezdjük észrevenni, hogy a józan, megfontolt, gondos takarékoság kultiválása nem szégyen, hanem ellenkezőleg kötelessége mindenkinek. Az itthon gondok és aggodalmak között élő társadalom — hála Istennek — kezdi már belátni, hogy erre nagy szükségünk van nemcsak a háboru alatt, hanem békében is. Es ez a belátás már fél siker, mert nem lehet feltennünk, hogy aki most meggyőződik ennek hasznáról, később, jobb napokban, békés viszonyok között megfellebbezzék arról, ami rá és övéire nézve is jó és hasznos.

Sokan elítélik a nőnek a háboru tartama alatt tapasztalható szereplését. Azt mondják, hogy a gyöngéd nőszív a maga valójában, a természet rendelése szerint sem való azoknak a sokszor borzasztó, szívetleket elszomorító sebesülések szemlélésére, ápolására, amelyeket a különböző kórházakban naponként látni lehet. De ezzel szemben megfellebbeznek arról, hogy azok a nők, akiknek természete ezt nem bírja, nem is

vállalkoznak ilyen teendők végzésére. Es a tapasztalat is tanúsítja, hogy a nők egy jó része a legnemesebb munkásságot fejt ki a háboru csapásai alatt szenvedő sebesült katonáink enyhítése érdekében. A tél közeledtével pedig a sok ezer téli ruha, sapka, mell, térd stb. védő készítésekkel kiváló érdemeket szereztek, ezzel a női lélek humanus jóságát, szívének hazafias és emberies érzéseit mutatták meg az országnak.

Most tapasztalhattuk azt is, hogy hazánk derék orvosi kara minő szolgálatokat teljesített és teljesít még állandóan. A hadsereg orvosai a harctéren végzik orvosi teendőiket, ők nyújtják az első segélyt arra szoruló vitézeinknek. Itthon tehát nincs elég erő s ezért a polgári orvosok segítségét kell az államnak igénybe venni. Es itt tapasztaljuk, hogy a különböző kórházakban alkalmazott civilorvosok olyan lelkiismeretes munkát végeznek, amelyre büszke lehet az egész ország és hazánk orvosi kara is. Igaz, hogy ez hazafias kötelessége is az orvosoknak, mert nemcsak esküjük kötelezi erre, hanem fizetik is érte, de ez nem von le semmit abból az érdemből, amelyet sebesültjeink ápolása érdekében tanúsítanak.

Ha mindezeket és még sok más tapasztalatainkat megfigyeljük és amaga idejében értékesíteni is igyekszünk, úgy, amint egyikre vagy másikra alkalom kínálkozik, el kell ismernünk, hogy sok jó is származik a háboruval. Ez a tény azonban nem zárja ki azt a hő kívánságunkat, hogy minél hamarább jöjjön el az áldásos béke országra, mert jobb a biztos béke, mint a remélhető győzelem.

A háboru hatásai.*)

(Folytatás).

Hogy miért nem tudunk mi erre most a háboru tartama alatt feleletet adni, nem tudunk határozott véleményt nyilvánítani, az a jelenlegi viszonyok természetéből következik. A hadviselő felek mindegyike meg van győződve arról, hogy reá nézve fog ez a titáni küzdelem jó eredménnyel végződni. Mindegyik reméli a győzelmet, és az ebből kifolyó eredményeket. Mert tény az, hogy egészen más hatással lesz a jövőben a háboru a győztesre, mint a legyőzöttre. A supremáciáért indult meg ez a hatalmas háboru, mely egy apró kis csirából fejlődött ily hatalmas terjedelmű fává. A nemzetek kölcsönös féltékenysége idézte elő ezt a borzalmas küzdelmet, melynek jó eredményét most mindegyik várja, mindegyik reméli. S ezek a remények, ezek a vágyak úgy lüktetnek bennünk. Majd erősebbek, majd gyengébbek. Majd biztosra vesszük elért sikereik alapján a mi győzelmünket, majd kisebb balsikerek kétségbeesednek, lehangoznak. De ha tisztán és világosan figyeljük meg a dolgok folyását,

menetét, lehetetlen nem arra a következtetésre jutnunk, hogy a mi szövetségesünk hatalma, nemcsak a fegyverekben, hanem főleg a küzdő nemzetek együttműködésében és egybeforrásában messze felette áll ellenfeleink ötletszerűen megalkotott összecsoportosulásán. Mi nem a háboru kedvéért küzdünk egymás mellett, hanem a mi békés nyugodt életünk megzavarása miatt fogtunk fegyvert. Az ellenfelet nem szent cél, hanem piszkos érdek vezérli ezen küzdelemben és bármennyire is kívánnák igazolni alattomos tettük jogosultságát, ez sehogy sem fog nekik sikerülni.

S éppen ez a két alap okbeli különbség tölt el bennünket azzal az igaz benső öntudattal és teljes, megnyugtató bizalommal, hogy a mi reményünk a győzelemre sokkal igazabb, sokkal termékenyebb, biztosabb.

Es éppen ebbe a nagy bizalomba fektetve erőnket hátran vesszük fel a küzdelmet és ha végig is kell szenvednünk, reánk meglesz a háborunak mindazon nemes és jó kihatása, melyet tőle remélhetünk.

Hacsak az 1948/49-iki szabadságharcunk hatásaira tekintünk vissza, melyben a tulerő következtében alul maradtunk láthatjuk, hogy bár eleinte a szabadságharc letörése után su-

lyos viszonyok állottak elő, nehéz megpróbáltatásoknak volt hazánk kitéve és a vesztes háboru minden jármát nyögte, nem volt cselekvési szabadsága, ez az idő mégsem tartott soká. Nem tarthatott soká, mert egy nép csak úgy lehet egy birodalomnak hasznos, számottevő tagja, ha annak önértékét nem tiporják sárba, ha megadják cselekvési, munkálkodási szabadságát. Es mihelyt a kiegyezés meghozta ezeket, bámulatos módon neki indult az ország a fejlődésnek, erősödésnek. Es az együttes munka az együttes fáradozás meghozta azt a kimagasló eredményt, hogy ma már fel tudtuk venni a hűdelmet az orosz óriással, a féltelmetesnek tartott és hitt vashengerrel — ahogy ők magukat nevezték — s megakasztotta utjában. Ez a nagy eredmény csak a nemzetben rejlő öntudat, erő, hatalom megnyilatkozása.

Es ha most a jövőbe tekintünk és keressük a jövőben várható hatásokat, eredményeket, sokkal kecsgetetőbb, sokkal bizalmat ébresztőbb a reményünk és kilátásunk.

De hát mit is várhatunk mi a jövőtől? Elsősorban a néplelek felemelkedését, mely a háboru borzalmaiban megtörve és megalázva, egy tisztább finomabb érzékre lesz képes. Es a

*) Pozgrác Alajos főreáliskolai igazgató V. M. I. Ö. E. elnökének március 16. 11. tartott előadása.

FEGYVERNÉLKÜLI HARCOSOK.

Magyarországnak a jóléte a békés időkben is elsősorban attól függ, hogy az évi mezőgazdasági termés miképpen sikerül. Ha jó termésünk van, akkor az iparnak is van elegendő munkája, a kereskedelem is haszonnal folyik. Mennyivel fontosabb a jó termés a mai háborús viszonyok között, amidőn nemcsak a hazai megnövekedett szükségletet kell kielégítenünk, hanem a tengeri behozataltól elzárt szövetségesünk: Németország számára is az eddiginél nagyobb mennyiségű élelmiszert, különösen kenyérgabonát kell lehetőleg szállítanunk.

A termés sikerülte a jó Isten kezében van, de az előzetes feltételek megmentése az emberi munkától függ. Hiába van kedvező időjárás a veteményekre, ha nincs elegendő terület bevetve, ha a bevetett területet nem gondozzuk eléggé és ha a megtermett istenáldását idejében jól be nem takarítjuk. Ezért ismételtén és újból hangsúlyozzuk, hogy mindenki feszítse meg a legvégsőig minden erejét, hogy minél nagyobb terület legyen kenyérgabonával és egyéb élelmiszert adó veteményel bevetve és az elvetett magból kikelő terményeket minél nagyobb gondossággal miveljük meg és takarítsuk be. Minden egyes gazdasági munkás, legyen az férfi asszony vagy gyermek, szintén egyik harcosa a nagy világháborúnak, amelyet nemcsak a katonai fegyverekkel, hanem a békés munka szerszámaival is meg kell vívni. És a békés munka szerszámainak éppen oly fontossága van a háborús szerencsés kimenetelére, mint akár az ágyuknak, puskáknak és szuro nyoknak.

Nem mulik el napánélkül, hogy bölcs és körültekintő kormányunk egy-egy rendelettel, egy-egy felhívással vagy figyelmeztetéssel ne igyekeznék arra, hogy a termés biztosítására irányuló ezt a nemzeti munkát megkönnyítse, előmozdítsa. A kormány legújabb rendeletével lehetővé tette, hogy azok a hadbavonult önálló mezőgazdák és mezőgazdasági munkások, akik nem közvetlenül a harcvonalban teljesítenek katonai szolgálatot, hanem helyi szolgálatra vannak alkalmazva, vagy pedig munkaképes üdülők, a tavaszi vetési munkálatok idejére kétheti szabadságot kaphassanak,

néplélek ezen megtisztulása, megfinomodása első sorban a kultúra magasabb irányu és mélyebb tekvésű fejlődésétől várható, remélhető. Mert bizony a mai kultúrával úgy állunk, hogy azt még valódi belső értékűnek nem igen tartjuk. Ennek a kultúrának általánosítása, szétterjesztése a nép legalsóbb rétegéig, kell hogy kövesse e nagy időket. Mert, ahol kultúra nemcsak máz, hanem a nép minden rétegét átható szükséglet, ott nem igen jöhet sor a háborúra, mert a kultúra természeténél fogva kizárja azt, amit az erőszak teremt. De hogy ez megtörténjék, feltétlenül szükséges, hogy ne csak a győző, hanem a legyőzött is át legyen hatva a kultúra szükségletének érzetétől.

Ha a jelen viszonyokat vesszük figyelembe, szinte borzalommal kell látnunk és tapasztalnunk, hogy ez a háború mennyi és mily rengeteg értéket, kultúra termette gyümölcsöket pusztít el. Óriási az a kár, melyet minden egyes állam szenved és hosszú időkre fog telni, míg ezek a hiányok, veszteségek pótolhatók lesznek. Hosszu évek fáradságos munkája pusztult el egy pillanat alatt, rövid idő alatt és ismét hosszú időre lesz szükség, míg ezek régi fényükben fognak ismét tündökölni.

(Folyt. követ.)

hogy a saját gazdaságaikban elvégezhesék a legsürgösebb tavaszi munkálatokat és másoknak is segíthessenek ezekben a munkálatokban. Ezt a szabadságot az illető katonák csakis maguk, a saját fölöttes parancsnokságuktól személyes jelentkezésük alkalmával kérhetik.

A kormánynak ez a rendelete tehát lehetővé teszi, hogy a hadbavonult gazdasági férfimunkások egy jelentékeny száma a legsürgösebb tavaszi vetési munkálatokra otthonába térjen, míg őszi gabonával be nem vetett földjeit megmunkálja és bevesse és a maga munkájának elvégzése után a megfelelő munkabér mellett azoknak a rokonainak, szomszédjainak és jóbarátainak földjei megmunkálásánál és bevetésénél is segítsen, akik a viszonyok folytán nincsenek abban a szerencsés helyzetben, hogy a tavaszi vetési munkálatokra a katonaságtól szabadságot nyerhessenek. A kormány rendeletét tehát úgy kell felfogni, hogy a szabadságolás nemcsak azért tételtelhető, hogy azok, akik ezt elnyerik, csak a maguk gazdaságában végezzék el a szükséges munkálatokat, hanem azért is, hogy a szabadságra bocsájtott mezőgazdák és mezőgazdasági munkások mindenütt, ahol arra szükség van, az otthonmaradottnak is ezen munkálatok elvégzésében segítsenek. A szabadságolt katonák éppolyan harcosok, mint a csatatéren levők, akik nemcsak a maguk életeért és épségeért küzdenek az ellenséggel, hanem minden bajtársukért és az egész ország jólétéért és biztonságáért. Valóságos fegyvertelen harcosok tehát, akiknek tevékenysége és munkálkodása egyenlő értékű a fegyverrel harcolókéval.

De senki se bizakodjék el abban, hogy a kormány rendelete következtében szabadságolt katonák most már majd el fognak végezni minden vetési munkát. A háborúba milliókra menő mezőgazdasági munkás vonult be és ezek közül bizony aránylag csak nagyon kis számú katona lesz ideiglenesen szabadságolható. Az itthonmaradottnak tehát éppoly szorgalommal, odaadással és buzgalommal kell minden munkát végezniük, mintha egyetlen hadbavonult katona se nyerne szabadságot, mert az elvégzendő munka nagyságához képest a szabadságolás csak elenyésző csekély számú munkást fog eredményezni. Öregnek és fiatalnak, nőnek, férfinak és gyermeknek egyaránt hozzá kell látnia a mezőgazdasági munkák elvégzéséhez, mert az itthonmaradottak csak akkor lesznek méltók a csatatéren éltüket és vérüket áldozó hős katonáinkhoz, ha a háború gazdasági részének diadalmas kiküzdését a mezőgazdasági termés biztosításával ők is minden erejükkel fogják megvívni. Az itthonmaradottak mindegyike egy-egy fegyvertelen harcos a háborúban, melynek szerencsés kimenetelét csak arra az esetre várhatjuk, ha az itthonmaradottak munkájukkal biztosítani fogják a katonák és az egész polgári lakosság zavartalan élelmézését. A magyar gazdánép szorgalma ellen eddig se lehetett soha kifogást tenni, de a mai nehéz időkben még ezt a szorgalmat is meg kell mindenkinek sokszoroznia, ha ezeréves hazánk fennállását újabb ezredévre biztosítani kívánjuk. A mai idők munkája nemcsak a jelen fennmaradásunknak, hanem a jövőbeli boldogulásunknak is zálogát képezi.

NAPIHIREK

HŐSI HALÁL

Földjeink közül még októberben ellenséges golyótól találva Przemyslben hősi halált halt a királyért, hazáért Klett Rezső. A nemzet kegyelele száll a távoli sirhantjára.

Hősök csarnoka.

A most dúló világháború hadseregünk hősi magatartását emeli ki; megmutatja a világnak a magyar katonát, hogy méltó régi jó hírnevéhez, az ősi virtus ma is él benne és az ellenség nagyon fél a magyar vitéztől, ki száz halálal is szembe néz, mert tudja, hogy győzni kell; mert különben veszve van a hon. Ő felsége a legmagasabb hadur újabb két tiszteletet tüntetett ki az ellenséggel szemben tanúsított hősi maguktartásáért. Csabai István és Teubel Gyula tartalékos főhadnagyokat.

Várakozási állományban. Betegségére való tekintetből saját kérelmére Mihajlov Gábor őrnagy a várakozási állományban helyeztetett.

Przemysli hadifoglyok. Egy hónapja mulott, hogy az éhség kénytelenítette a przemysli vár hős őrségét, hogy azt az ellenségnek átadja s önmagát megadja. Városunkra különösen deprimálóan hatott az a hír, nem mintha nem bizott volna, hogy hős hadseregünk ezt a csorbát kifogja közzörülni, — ami időközben a Kárpátokban már is megtörtént — hanem mert ép háziezredeink a várőrség egy részét képezték. Sok kedves ismerős, sok idevaló férj és fiú védte hónapokon keresztül a várat, akikről, ameddig körül övezte őket az orosz gyűrű, hír nem jöhetett. Amidőn megérkezett a megadást megelező kirohanás híre, szájról-szájra ment, vajjon férjem, fiam él-e még? Végre egy hónap múltán megjöttek az első hírek. Sürgönyözött Méza Traján városi hivatalnok, ugyszintén Munk Rezső, Munk H. ny. államvasuti oszt. mérnök fia, irt Frank Gyula városi állatorvos, háromszor Kiewből, majd Tarnopolból és Kiagszkból, melyekben a tovább utazást jelzi. Radics József asztalos, kinek levele igen megható: »Drága nőm, édes gyermekeim, jó szüleim! Ezen soraimmal akarok értesíteni, hogy az oroszországi Vladimir városában fájós lábakkal kórházban vagyok. Jó sorom van, enni elegendő, a nép előzékeny velünk szemben. Reményem a mielőbbi viszontlátást. Óvjad édes gyermekeim és mindent. Reméljük hogy rövidesen több jó ismerős ad életjelt magáról. Kérjük a szives olvasókat, ha ilyenről tudomást szereznek azt velünk közölni, hogy megörököltünk a przemysli hősokeket, akik most orosz fogságban vannak.

Mindnyájunknak el kell menni. Kilenc hónap előtt dalos ajakkal vonultak harcba véreink, akkor hangzott fel hogy mindnyájunknak el kell menni s ime három negyed év múltán bekövetkezett. A kormány előrelátásból biztosítja magának a törvényes jogot, hogy a népfelkelői korhatárt egy évvel le és nyolc évvel fölfelé kitolhassa, úgy hogy a 18 és a 43—50 éveseket népfelkelői szolgálatra is behívassa. S nemsokára megtörténhetik, hogy apa és fiu egy időben kerül a mérce alá, egy ugyanazon orvos fogja mindkettőre az »alkalmast« kimondani. — A kormány igyekszik minden eshetőségekre elkészülni, amint főgondja volt a kegyeret biztosítani és arra törekedni, hogy ne maradjon bevetetlen talaj, hogy a kiéheztetés ellen sikerrel küzdhesünk, igyekszik a harcosok ritkult sorait is pótolni, hogy az ellenséggel is bátran szembe szállhassunk és a remélt dicsőséges békét biztosíthassuk.

Orosz fogságban. Dr. Gruber György helyb. ügyvéd értesítette nejét, hogy az oroszok fogságába került. — Toma Rikárd a Kirchnerféle könyvkötő vezetőjének Toma Rezső fia szinte orosz fogságban van. Tyeszcsanka-

Zabajkaskojában tartozkodik s mint írja jól érzi magát.

Kertész diákok. Mások a sporttelepen játszadoztak diákjaink, ma ásó, gereblye, kapanyél van kezükben s szorgosan művelik a földet, hogy minnél jobban teremjen az Öröm nézni, mily buzgalommal dolgoznak, valóban dicsőre méltó volt az eszme a diákokat a kertészkedésbe bevonná. Munkájukon meg is lesz az áldás!

Lesz kékkő! A főispán ur ó méltósága közbenjárása folytán sikerült a város szállógazdái számára a szükséges kékkövet biztosítani. A földművelési miniszter táviratilag felhívta a város polgármesterét a kékkőszükséglet bejelentésére. Értesülésünk szerint a polgármester az érdekeltek meghallgatása után 20 waggon kékkövet kért a minisztertől. A kékkő ára 140 K. Ezuttal is kötelességünknek tartjuk, hogy a főispán urnak már igen sok esetben tapasztalt meleg érdeklődését és fáradhatatlan buzgóságát, melyet a város érdekében kifejt őszintén megköszönjük.

Ismét drágább. Hát mondja még valaki, hogy a péntek szerencsétlen nap t. i. a mézárásokra, Alig dördült az első ágyulövés a nyáron, Zeppelin módjára emelkedett a hus ára, pedig akkor még volt vágó marha quantum satis, Amint vehemensebb lett a harc az ár hatványozottan emelkedett, úgy hogy a fogyasztó közönség már alig tudta elteremteni a pénzt. Most pénteken ismét zárva tartották a mézárások boltjait, mert úgy mondják a hatóságilag felemelt árak mellet ráfizetnek s tegnapelőtt délután végigjárták a dobosok a várost, hogy a hus ára felemeltetett. — Amidőn a kivételes hadi adó, a 20000 koronás jövedelmet megadóztató bizottság városunkban működött, nem egy mézáros került a megadóztatok közé. Mi ebből a tanulság? hogy még a múlt év második felében ökelmek busás haszonnal dolgoztak. De mivel akkor 100 százalék volt a haszon, ezt most is még fenn akarják tartani, hogy ezt az igazán csekély hadi adót ne ők, hanem a fogyasztók fizessék meg számszorosan. Mindennek van határa, talán a közönség türelmének is?

Gyermekek arany szíve. A mostani nehéz időben mindenki jószívót akarja mutatni, nagy és kicsiny segítségre siet azoknak, kikre a világháború oly sulyal nehezedik. Jövő szeptember május hó 5. d. u. 5 órakor a Burghardt Mária féle magán iskola növendékei egy jótékony célu színi előadást rendeznek a Glückmann-féle nagy teremben. A tiszta jövedelem a helybeli járványkórház és a harcban elesett özvegyei és árvái javára fog fordíttatni. Elismeréssel adozunk az agilis tanítónőnek, aki már ifjú gyermeklétebe oltja a jótékony szellemét.

Vörös Keresztnek. A verseczi járásban annak nemesszivu főbírája Korossy György intenciójára, immár másod ízben rendeztek gyűjtést, melynek eredményét 918 87 k küldött be a főszolgabíró a Vörös Keresztnek. Mult szombaton a Hemberger féle vendéglőben katona hangverseny volt, melynek jövedelme 77 K a Vörös Keresztnek lett szánva. Mézáros László 280 kor. adományozott a nevezett egyletnek. Melyért ez uton is köszönetet mond az egylet.

Koszoru megváltás. Néhai Sternheim Márkus halála alkalmával koszoru megváltás címen az Izraelita Nőegyletnek következő adományok folytak be. Sternheim Izidorné 60 K, Kohn Hugoné 20 kor., Sternheim Bernátné és Klein Sándorné (Budapest) 10—10 K.

Segély. A Lipcsében székelő Gusztáv Adolf alap ismételen a helybeli ev. ref. egyház javára 250 K adományt küldött.

Muzeum, kenyér, zsemlye. Munkatársunk Temesvárott járt és bevetődött az ottani muzeumba, ahol zsemlyéskét fedezett fel ahol valami sültöt látott, amit hadi kenyérnek tituláltak. Bizony a mi muzeumunk is a gyűjteményei közé sorozhatta volna ezeket a doigokat, hogy unokáink láthassák, miből kellett a nagy háboru alatt táplálkozni, mennyire kihasználják annak idején az éhezöket.

Apró pénz — hamlis két koronás bankó. Egyikből alig van, a másik nincs. T. i. csak igen nehezen lehet váltó pénzhez jutni, azért van abból alig s hogy valamiképp megokolják az okatlanok, miért nem akarják a »Janosiban-kónak« csufolt kétkoronás bankjegyeket beváll-

tani, azt mondják sok a hamisítvány köztük. Hát ez egyszerűen csak üres kifogás, mint illetékes helyről nyert információk alapján a közönséggel tudathatjuk, az ominozus A és B tényleg és eredetileg a bal sarokban volt és csak a harmadik kiadás C betűje került a jobb oldalra. — Különben ki fog most bankókat hamisítani, mikor minden oly drága, hogy ez nem is fizeti ki magát, hanem más uton módon sokkal gyorsabban lehet meggazdagodni! Igaz, hogy az is meg ez is oly sikamlós ut, hogy egyenest a börtönbe visz.

A pápa békeelméje. A bécsi katolikusok könyörgő processzióján, amelyen több, mint harmincezer ember vett részt, Piffl dr. biboros hercegérsek elmondta XV. Benedek pápa békeelméjét, amely így hangzik: — A háboru nyomorúságában és félelmében, amely a népeket és nemzetüket létükben fenyegeti, hozzád esedezünk ó Jézus, a te szerelmes szivedhez, mint legbiztosabb menedékünkhöz. Hozzád ó könyörületes szívu Isten, hozzád könyörgünk: vezérelj el fölülünk a rettenetes ostort! Tehozzád a béke királyához intézzük szünetlen imádságunkat: add meg nekünk a békét, amelyért epedünk! Isteni szivedből sugározd ki az egész világra szent szerelmedet, hogy minden ellenégeskedés eltűnjön és az emberek között csak a szeretet uralkodjék. Midőn a földön időztél, szíved a leggyöngébb részvételt volt eltelve minden emberi szenvedés iránt. Könyörülj meg a szíved rajtunk ebben az órában, amely sulyosan nehezedik reánk végtelen gyűlölettel és borzalmas vérontásaival! Könyörülj meg az anyák nagy sokaságán, akik aggodalom és gondok között várják fiaik sorsát, könyörülj a családokon, amelyek fejt elrabolta a háboru, könyörülj a szerencsétlen Európán, amelyre oly nehéz sors szakad. Sugald az uralkolónak és a népeknek a béke gondolatát, engedd, hogy megszűnjön a küzdelem, amely a népeket szétszakítja: ó add, hogy az emberek ismét találkozzanak a szeretetben. Gondold meg Istenem, hogy drága véred árán testvérekké tetted őket. Egykor, amidőn Péter apostol segítségül hívott, mondván: »Ments meg Uram, mert mindnyájan elpusztulunk«, meghallottad a szöveget szeretetteljesen és a felindult hullámoknak nyugalmat parancsoltál. Óh engesztelődjél meg e napokban is és hallgasd meg kegyesen bizakodó ináinkat és adjál a viharban álló világnak ismét nyugalmat és békét. Óh Szent Szüz, te, aki segítségünkre siettel, a legnagyobb veszedelmek idején, segíts meg bennünket ma is, védj meg és ments meg minket. Amen!

A népfelkelésnek fegyveres szolgálatra való eddigi behívása. A következőkben a népfelkelésnek fegyveres szolgálatra való eddigi behívásának sorrendjét állítottuk össze:

A július 31-iki általános mozgosítással behívták az egész kiszolgált népfelkelést. Szeptemberben kezdődött a nem szolgált népfelkelés behívása. 1914 szeptember 17-én az 1894., 1893. és 1892-es évfolyamoké, vagyis a most 21, 22 és 23 éveseké. 1914 október 24-én az 1878-tól 1890-ig terjedő évfolyamokat hívták be, vagyis azokat, akik 1914-ben 24-től 36 évesek voltak, illetőleg most 25-től 37 évesek. 1915 január 26-án az 1895. és 1896-os évfolyamok következtek, a 19, illetőleg 20 évesek. Egyidejűleg behívták az 1891-es évfolyamot, az 1914-ben 23, most 24 éveseket, akik a békeidőben a három sorozásnak alkalmatlanoknak találtak. Március 4-én végül behívták az 1873-tól 1877-ig terjedő évfolyamokat, a 38-tól 42 éveseket is. Most meg a 43-tól 50 évesek fognak sorra kerülni.

Hadi beszédek. A honvédelmi ministerium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemelő beszédeket, amelyeket a háboru óta legkiválóbb államférfiak, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi, a közönség jól teszi, ha a tizilleres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek s füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly megható módon egyetlen táborba terelte a

magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek Az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. útján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg de kaphatók a dohánytözsdekben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háboruban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

HIRDETÉSEK

11851 sz. 1915.

Hirdetmény.

Az 1884 évi XVII. t.-c. 169 §-a értelmében minden iparhatóság mellé az iparosok és kereskedők sorából 20 iparhatósági megbízott választandó; oly városokban azonban, amelyek egyszersmint járási szolgabírósnak is székhelyei a nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. Ministeriumnak 1884 évben szeptember hó 14-én 42816 szám alatt kelt körrendelete értelmében a városi iparhatóság mellé választandó 20 tagon kívül a város iparosai és kereskedői közül a járási iparhatóság mellé is 20 iparhatósági megbízott választandó.

Ezen 20 illetve 40 iparhatósági megbízott választásának megejtésére 1915. évi április hó 25. napja (vasárnap) tüzetik ki. A választás az ipartestület helyiségében reggel 9 órakor veszi kezdetét és délelőtt 11 órakor befejeztetik.

Választható minden verseczi önálló iparos, vagy kereskedő aki 1912 évben legalább 30 kor. III. oszt. kereseti adóval volt megadóztatva.

Választó minden verseczi önálló iparos és kereskedő. A szavazás titkos és szavazólappal történik, amelyen 40 jelölt felirandó. Ezen számon tul, vagy olvashatatlanul felírt nevek figyelembe nem vétetnek. A szavazatok összeállításának eredménye szerint a legtöbb szavazatot nyert 20 választott a városi s az azután legtöbb szavazatot nyert 20 választott a járási iparhatóság mellé iparhatósági megbízottul kijelöltetik.

A választás az ipartörvény 172 §-a szerint vissza nem utasítható. A választható iparosok és kereskedők névjegyzéke f. évi április hó 18-atól a választás napjáig betekintés végett az ipartestület helyiségében felfekszik.

Rendőrkapitányság, mint első fokú iparhatóság.

Versecz, 1915. évi április hó 14-én.

Dr. Markovics György s. k.
rendőrkapitány.

5365—1915. sz.

Hirdetmény.

Az 1873—1877 években született azon B. alosztályú népfelkelésre kötelezett egyének kik a népfelkelési bemutatási szemlénél alkalmatlanok osztályoztattak, ha mint mezőgazdák vagy mint mezőgazdasági alkalmazottak nélkülözhetetlenek a m. kir. földművelésügyi minister ur 15027 eln. 1915 sz. rendelete értelmében a tényleges katonai szolgálat alól felmentést kérhetnek.

Mindazok, kik ennek alapján felmentésükre igényt tartanak, felhivatnak, hogy f. évi április hó 30-ig a városi katonai ügyosztálynál katonai okmányaikkal jelentkezzenek.

Versecz, 1915. évi április hó 19-én.

Dr. Rezsucha István
kir. tanácsos polgármester.

5133 sz. 1915.

A m. kir. ministeriumnak 1198—1915 M. E. számu rendelete a jövőbeli termék adásvételnek tilalmáról és érvénytelenségéről.

A m. kir. ministerium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912 évi LXIII. t.-c 16 §-ában, valamint az ezt a törvényeket és a hadiszolgáltatásokról 1914 1912 évi LXVIII. törvényeket kiegészítő 1914: L teikk 14 §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

1. §.

Tilos és semmis az olyan szerződés, amely a magyar szent korona országában az 1915 évben betakarítandó következő mezőgazdasági terményeknek ugymint búzának, rozsnak, kétszeresnek, árpának, zabnak, tengerinek, hüvelyeknek, repcének, alajmagvaknak és burgonyának általában történő vagy az ily termés reményének meghatározott áron való adás vételére vonatkozik.

Ez a tilalom a fentebb fel nem sorolt mezőgazdasági és a kertészeti terményeknek, különösen a bornak és a gyümölcsnek adásvételére nem terjed ki.

2. §.

További intézkedésig tilos az 1 § 1 bekezdésében felsorolt, a magyar szent korona országában az 1915 évben betakarítandó mezőgazdasági terményeknek az 1 § alá nem eső módon történő előre adása és vétele is. Az ennek ellenére létrejött ügyletek semmissé.

Az 1 bekezdésben foglalt rendelkezések kiterjednek a buza, a rozs, a kétszeres, az árpa, a zab és a tengeri összes örleményeire is.

3. §.

Aki az 1 vagy a 2 § rendelkezését megszegi, ily tiltott ügyletet közvetít, vagy megkötésében közreműködik, kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, az 1912. évi LXIII. t. c. 15 §-ának második bekezdésében megjelölt közigazgatási hatóság által az 1914. L t. c. 9 §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

4. §.

Az 1 és 2 § rendelkezéseit a jelen rendelet életbelépte előtt létrejött ügyletekre is alkalmazni kell. Az ily ügyletek alapján adott vételárrelőlegek és egyéb szolgáltatások vissza követelhetők.

A 3 § rendelkezéseit a jelen rendelet életbelépte előtt elkötött cselekményekre nem lehet alkalmazni.

5. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott ügyletekre vonatkozik Horvát-Szlavonországokban is kiterjed.

Budapest, 1915. évi április hó 8-án.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

5271. szám 1915.

Hirdetmény.

Miután utóbbi időben a vár. tanács ismételtén azt tapasztalta, hogy a munkások már a tavaszi munkáknál is oly magas napibérekét követelnek, hogy a szőlő és földbirtokosok ilyen munkabérek fizetése mellett tönkre fognak menni, vagy szőlőiket, földjeiket kénytelenek lesznek paragon hevertetni, Joanovich Sándor kir. kormánybiztos ur Ó Méltóságának 519 kmb. 1915 sz. átirktában foglaltak figyelembe vételével a városi tanács Versecz th. város területére a követelhető maximális munkabérek a következőkben állapítja meg:

férfiaknál: 12—14 éves korig	2 K
14—16 „ „	4 „
16—feljebb	6—8 „
nőknél: 12—14 éves korig	2 K
14—16 „ „	3 „
16—feljebb	4 „

Erről Versecz th. város földmivelő közönsége kiértesítettik azzal, hogy a ki a fent megállapított összegnél többet kér, valamint az, a ki többet ad kihágást követ el és a nagym. m. kir. belügyminiszter ur 5600 eln. 1915 sz. körrendelet 4. §-a alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 kor.-ig terjedhető pénzbüntetéssel fog sujtatni.

Jelen hirdetményben foglaltak 1915. évi április hó 26-án lépnek életbe.

Versecz, 1915. évi április hó 19-én tartott tanácsüléséből.

Dr. Rezsucha, kir. tan., polgármester.

422—1915 szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy a vár. XXXI. terv. Strmoglavica 24 hold és XXXII. terv. sz. Utrina 68 hold szántó f. évi április hó 26-án hétfőn reggel 8 órakor a helyszínén tartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek holdanként készpénz fizetés mellett haszonbérbe fog adatni.

Versecz, 1915. évi április hó 22-én.

Weiterechan, vár. tiszttartó.

5319 szám 1915.

Hirdetmény.

Az 1903 évi 55200 B. M. sz. rendelete 116 §-a értelmében közhirrre tétetik, hogy Versecz város gyámpénztárának 1914 évről szóló készített zárszámadása a vár. árvaszék vonatkozó jelentésével együtt f. é. április hó 25-től kezdve 15 nap alatt vagyis f. é. május hó 9-ig bezárólag közbetekintés végett a vár. számvevőségnek kitétetik jogában állván minden adózónak azt a szokásos hivatalos órák alatt betekinteni és arra vonatkozó esetleges észrevételeit f. é. május hó 9-éig bezárólag a vár. tanácsnál írásban beadni.

Versecz, 1915 évi április hó 22.

Dr. Rezsucha, kir. tanácsos polgármester.

82 sz. 1915.

Árverési hírketmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhirrre teszi, hogy a Verseczi kir. járásbírósnak 1914 évi V. 575/17. sz. végzése folytán Dr. Dajkovic István verseczi ügyvéd által képviselt Falb Jenő temespaullisi lakos felperes részére 1060 kor. tőkekövetelés s jár erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán a verseczi kir. járásbírósnak 1914 V. 575/17. számú végzésével az árverés elrendeltétvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán temespaullison leendő megtartására határidőül 1915 évi május hó 7-ik napján délelőtt 9 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt 5 mm. csöves kukuricza, vasalt kocsi, három ló s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kitűzgetését követő naptól számítottatik.

Kelt Versecz, 1915. évi április hó 22-én.

Nessel József

kir. bírósági végrehajtó.

3194. szám — 1915.

Hirdetmény.

a Versecz város területén a f. évben megtartandó tavaszi állatvizsgálat tárgyában.

I. Szarvasmarha, sertés és juhvizsgálat

a) A szerb oldali szarvasmarhák, sertések és juhok vizsgálata folyó évi május hó 1-én fog delután 3 órakor a szerb oldali bikaistálló előttitieren,

b) a német oldali szarvasmarhák, sertések és juhok vizsgálata folyó évi május

hó 1-én délelőtt 7 órakor a német oldali bikaistálló előtti téren fog megtartatni.

II. Lóvizsgálat

Versecz város területén a lóvizsgálat a f. évi április hó 26., 27. 28. és 30-ik napjain fog a vásártéren levő oédulaháznál naponta reggeli 7 órától déli 12 óráig a következő sorrendben megtartatni;

április 26-án:

az 1—393/3496. házszámig a közbeeső magas házszámokat beleértve;

április 27-én:

a 394—3497/903. házszámig a közbeeső magas házszámokat beleértve;

április 28-án:

a 604—2449. házszámig a közbeeső magas házszámokat beleértve;

április 30-án:

a 2450. házszámától végig a közbeeső magas házszámokat beleértve.

A pótszemle május hó 3-án d. e. 7 órakor fog megtartatni a vágóhid előtti térségen.

Megjegyzem, hogy a tulajdonosok összes állataikat felhajtani, a lovakat és csikókat pedig kötőféken a házszám szerinti sorrendben elővezetni kötelesek.

Felhivom tehát az állattartó közönséget, hogy állataikat a kijelölt sorrendben s a kitűzött időben s naponta mindig reggel 6—10 óra között a vizsgálatához állításuk elő anyival is inkább, mert akik állataikat a vizsgálatához elő nem vezetik, 1888. évi VII. t.-cikk 17. §-ba ütköző kihágást követnek el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sujtatni, s azon felül az elő nem vezetett állatok a Nagyméltóságú Földmívelésügyi m. kir. Ministerium 1901. évi december hó 30-án 104.300 sz. alatt kibocsájtott magas rendeletének 9. pontja értelmében a tulajdonos udvarában s a tulajdonos költségre fognak pótlólag megvizsgálatni.

VERSECZ, 1915. évi április hó 21.

Dr. Markovics s. k.

rendőrfőkapitány.

Török utca 10 szám alatt egy

fűthető fürdőkád

— helyszüke miatt olcsón eladó. —

Hirdessen

a

„Délvidékben“.